

श्री.जयदिव डाकरे सर श्री.प्रविण डाकरे सर

Subscribe

इयत्ता - सातवी (23 जुलै) माझा अभ्यास

Subscribe

शासनाच्या 45 दिवसांच्या ब्रीज कोर्ससोबत माझा अभ्यास PDF

शासनाच्या ब्रीज कोर्ससोबत क्षमता प्राप्त विद्यार्थ्यांसाठी चालू इयत्तेचा अभ्यासक्रम समाविष्ट

दिवस तेवीस :

+ पाठ वाचा व स्वाध्याय सोडवा. ३. तोडणी

भाषेचा नमुना

अहिराणी बोली

टेस्ट
सोडवा

गावात तात्यावाचून पान हालानं नही. मानोस काही सिकेल व्हता आसे नही. पन कोनी काय टाप त्याले आंग्ठेबहादूर म्हनानी? चांगला जुनी फायनल व्हयेल व्हई आसे वाटानं. तात्या ह्या चार भाऊ, तिन्ही भाऊ वावरात काम कराना. तात्याले वावरात जावानी कदी पाळी वनी नही. तात्या घरना कारभारी, घरना जस्या कारभारी तस्या गावनाभी कारभारी. चोवीसतास भायेरल्याज उट्यारेट्या करी न्हावाना. गावातला लोकंभी त्याले सळ खाऊ देवाना नही.

गावात कोनाकडे मांडोना बेत न्हावो, तात्या पायजेच. साखरपुडा, नारळ न्हावो तात्या पायजेच. कोना वाटा पाडाना न्हावोत, तात्या पायजेच. सायखडं घी जावाले तात्याना नंबर पयला, वावरातल्या बांधवरथून कज्या न्हावोत मिटाडाले तात्या पायजेच. पंगतम्हानभी बसा मंडळी आसे म्हनालेभी तात्याज पायजे. म्हंजे मरनदार न्हाव का तोरनदार न्हाव, तात्यासवाई पान्टं हालानं नही. तात्यानीभी भू सिफरत व्हती. सगळी जागावर तात्या हजर न्हायना नही आसे कदीज जये नही. सकाळीजना पांहे तात्या जस्या दखावाना तस्याज ताजावताना रातलेभी दखावाना. याळम्हान कव्हळज तोंडवरथून पानी फिरावाना नही, तरी तात्यानी तोंड आत्तेज धुयेल व्हयी आसे दखावानं. तात्याना कपडा धुवळाफूल न्हावाना. टोपीले टार्च दियेल न्हावानी. आठोडाभर तात्या त्याज कपडा वापराना, पन कधी मळेल दखावाना नहीत. तात्या पारवर बसाना, वावरातली कज्या मिटाडाकरता तात्या गाडावर बसीसन वावरात जावाना, पांदीधरी फोपाटाच फोपाटा. वावरात वारावावधननी भवरी उठानी तरी तात्याना कपडा धुवळाफूलज दखावाना. आस्या आम्हाना तात्या कायेम रुबाबबनज जगना!

दिलीप धोंडगे (१९५६) : कवी, समीक्षक, लेखक. 'शैलीमीमांसा', 'तुका म्हणे भाग १ व २', 'तुकारामांच्या अभंगांची चर्चा भाग १ व २', 'तुकोबांच्या अभंगांची शैलीमीमांसा', 'तात्पर्य', 'हरवले गाव' ही पुस्तके प्रसिद्ध. 'सांगनं नही पन सांगनं वनं' या पुस्तकातून वरील अहिराणी बोलीतील उतारा घेतला आहे.

शोध घेऊया.

- आपल्या महाराष्ट्राचे खास वैशिष्ट्य म्हणजे दर बारा कोसांवर बोलीभाषा बदलते. महाराष्ट्रामध्ये विविध बोलीभाषा बोलल्या जातात. अशा बोलीभाषांची आंतरजालाच्या साहाय्याने माहिती मिळवा. कोणत्या भागात कोणती बोली बोलली जाते, त्याची नोंद करा.

शिक्षकांसाठी : विद्यार्थ्यांना अहिराणी बोलीभाषेतील वरील उतारा योग्य उच्चारंसाह वाचून दाखवावा. उतारातील शब्दांचे अर्थ व भाषेचे वेगळेपण समजावून सांगावे.

✚ पूर्णांक संख्यांचा गुणाकार समजून घ्या.

2

पूर्णांक संख्यांचा गुणाकार व भागाकार

सराव

आता (- 4) चा पाढा तयार करू.

$$(- 4) \times 0 = 0$$

$$(- 4) \times 1 = - 4$$

$$(- 4) \times 2 = - 8$$

$$(- 4) \times 3 = - 12$$

हाच आकृतिबंध ठेवून (- 4) हा पाढा वरच्या बाजूला गुणक कमी करून वाढवला, तर तो असा होईल.

$$(- 4) \times (- 2) = 8$$

$$(- 4) \times (- 1) = 4$$

$$(- 4) \times 0 = 0$$

यातील आकृतिबंधाचे निरीक्षण करा. येथे (- 4) चा गुणक एका एककाने वाढला की गुणाकार 4 ने कमी झालेला दिसतो.

(- 4) चा गुणक एका एककाने कमी झाला, की गुणाकार 4 ने वाढतो हे ध्यानात घ्या.

खालील सारणीत (- 5) चा पाढा दिला आहे. सारणीतील (- 6) व (- 7) चे पाढे पूर्ण करा.

$(- 5) \times (- 3) = 15$	$(- 6) \times (- 3) = \square$	$(- 7) \times (- 3) = \square$
$(- 5) \times (- 2) = 10$	$(- 6) \times (- 2) = \square$	$(- 7) \times (- 2) = \square$
$(- 5) \times (- 1) = 5$	$(- 6) \times (- 1) = \square$	$(- 7) \times (- 1) = \square$
$(- 5) \times 0 = 0$	$(- 6) \times 0 = \square$	$(- 7) \times 0 = \square$
$(- 5) \times 1 = - 5$	$(- 6) \times 1 = \square$	$(- 7) \times 1 = \square$
$(- 5) \times 2 = - 10$	$(- 6) \times 2 = \square$	$(- 7) \times 2 = \square$
$(- 5) \times 3 = - 15$	$(- 6) \times 3 = \square$	$(- 7) \times 3 = \square$
$(- 5) \times 4 = - 20$	$(- 6) \times 4 = \square$	$(- 7) \times 4 = \square$

 हे मला समजले.

- दोन धन पूर्णाकांचा गुणाकार धन पूर्णांक येतो.
- एक धन पूर्णांक व एक ऋण पूर्णांक यांचा गुणाकार ऋण पूर्णांक येतो.
- दोन ऋण पूर्णाकांचा गुणाकार धन पूर्णांक येतो.

$$\begin{aligned} (\text{धन संख्या}) \times (\text{धन संख्या}) &= (\text{धन संख्या}) \\ (\text{धन संख्या}) \times (\text{ऋण संख्या}) &= (\text{ऋण संख्या}) \\ (\text{ऋण संख्या}) \times (\text{धन संख्या}) &= (\text{ऋण संख्या}) \\ (\text{ऋण संख्या}) \times (\text{ऋण संख्या}) &= (\text{धन संख्या}) \end{aligned}$$

सरावसंच 8

⊙ गुणाकार करा.

(i) $(- 5) \times (- 7)$ (ii) $(- 9) \times (6)$ (iii) $(9) \times (- 4)$ (iv) $(8) \times (- 7)$

(v) $(- 124) \times (- 1)$ (vi) $(- 12) \times (- 7)$ (vii) $(- 63) \times (- 7)$ (viii) $(- 7) \times (15)$

Understand the multiplication of integers.

Now, let us make the table of (-4) .

$$(-4) \times 0 = 0$$

$$(-4) \times 1 = -4$$

$$(-4) \times 2 = -8$$

$$(-4) \times 3 = -12$$

Observe the pattern here. As the multiplier of (-4) increases by 1, the product is reduced by 4.

Keeping the same pattern, if we extend the table upwards, decreasing the multiplier, this is what we will get.

$$(-4) \times (-2) = 8$$

$$(-4) \times (-1) = 4$$

$$(-4) \times 0 = 0$$

As the multiplier of (-4) decreases by one unit, the product increases by 4.

The table for (-5) is given below. Complete the tables of (-6) and (-7) .

$(-5) \times (-3) = 15$	$(-6) \times (-3) =$ <input type="text"/>	$(-7) \times (-3) =$ <input type="text"/>
$(-5) \times (-2) = 10$	$(-6) \times (-2) =$ <input type="text"/>	$(-7) \times (-2) =$ <input type="text"/>
$(-5) \times (-1) = 5$	$(-6) \times (-1) =$ <input type="text"/>	$(-7) \times (-1) =$ <input type="text"/>
$(-5) \times 0 = 0$	$(-6) \times 0 =$ <input type="text"/>	$(-7) \times 0 =$ <input type="text"/>
$(-5) \times 1 = -5$	$(-6) \times 1 =$ <input type="text"/>	$(-7) \times 1 =$ <input type="text"/>
$(-5) \times 2 = -10$	$(-6) \times 2 =$ <input type="text"/>	$(-7) \times 2 =$ <input type="text"/>
$(-5) \times 3 = -15$	$(-6) \times 3 =$ <input type="text"/>	$(-7) \times 3 =$ <input type="text"/>
$(-5) \times 4 = -20$	$(-6) \times 4 =$ <input type="text"/>	$(-7) \times 4 =$ <input type="text"/>

Now I know!

- The product of two positive (+ve) integers is a positive (+ve) integer.
- The product of one positive (+ve) and one negative (-ve) integer is a negative integer.
- The product of two negative (-ve) integers is a positive (+ve) integer.

$$(+ve \text{ number}) \times (+ve \text{ number}) = (+ve \text{ number})$$

$$(+ve \text{ number}) \times (-ve \text{ number}) = (-ve \text{ number})$$

$$(-ve \text{ number}) \times (+ve \text{ number}) = (-ve \text{ number})$$

$$(-ve \text{ number}) \times (-ve \text{ number}) = (+ve \text{ number})$$

Practice Set 8

⊙ Multiply.

(i) $(-5) \times (-7)$

(ii) $(-9) \times (6)$

(iii) $(9) \times (-4)$

(iv) $(8) \times (-7)$

(v) $(-124) \times (-1)$

(vi) $(-12) \times (-7)$

(vii) $(-63) \times (-7)$

(viii) $(-7) \times (15)$

✚ Read and understand.

Revision

टेस्ट
सोडवा

LITTLE GIRLS WISER THAN OLD PEOPLE

It was an early Easter. In the yards lay snow, and rills ran down the village. A large puddle had run down from a manure pile into a lane between two farms. And at this puddle two girls, one older than the other, had met. Both of them had been dressed by their mothers in new clothes. The little girl had a blue dress, and the elder a yellow one with a design. Both had their heads wrapped in red kerchiefs.

After prayers in the Church, the two girls went to the puddle, where they showed their new garments to each other, and began to play. They wanted to splash in the water. The little girl started to go into the puddle with her shoes on, but the older girl said to her:

“Don’t go, Malasha, your mother will scold you. I will take off my shoes, and you do the same.”

The girls took off their shoes, raised their skirts, and walked through the puddle toward each other. Malasha stepped in up to her ankles, and said:

“It is deep, Akulka, I am afraid.”

“Never mind,” she replied, “it will not be any deeper. Come straight toward me !”

They came closer to each other. Akulka said: “Malasha, look out, and do not splash it up, but walk softly.”

She had barely said that when Malasha plumped her foot into the water and bespattered

- Easter : a Christian festival and holiday that is celebrated in many countries. Easter is always a Sunday.
- rills : small streams of water
- pile : heap

Guess the meaning of :

- ☞ puddle
- ☞ kerchiefs
- ☞ bespattered

Things to do :

- ☞ Draw a map of the village using your imagination and the description given here.
- ☞ Draw the new dress of any one of the two girls.
- ☞ Find out how Easter is celebrated.

वाचा समजून घ्या.

३. धार्मिक समन्वय

भाषा आणि धर्म यांची विविधता हे भारतीय समाजाचे एक महत्त्वाचे वैशिष्ट्य आहे. या वैशिष्ट्याची दखल घेऊन भारतीय संविधानाने सर्वधर्मसमभावाचे तत्त्व स्वीकारले आहे. मध्ययुगीन भारतातील समाजजीवनामध्येही या तत्त्वाच्या आधारे धार्मिक समन्वयाचे प्रयत्न झाले होते. या प्रयत्नांपैकी भक्ती चळवळ, शीख धर्म आणि सुफी पंथ यांचे आपल्या समाजात एक वैशिष्ट्यपूर्ण स्थान आहे. भारताच्या निरनिराळ्या प्रदेशांमध्ये या विविध विचारधारा निर्माण झाल्या. त्यांनी ईश्वरभक्तीबरोबरच धार्मिक आणि सांप्रदायिक समन्वयावर भर दिला. यासंबंधीची माहिती आपण या पाठात घेणार आहोत.

भारतीय धर्मजीवनात प्रारंभी कर्मकांड आणि ब्रह्मज्ञान यांच्यावर विशेष भर होता. मध्ययुगात हे दोन्ही मार्ग मागे पडून भक्तिमार्गास महत्त्व आले. या मार्गात अधिकारभेदांचे फाजील महत्त्व नसल्याने धार्मिक समन्वयाला आणखी चालना मिळाली. भारतातील वेगवेगळ्या प्रांतांमध्ये स्थानिक परिस्थितीला अनुसरून भक्तिपंथाचे वेगवेगळे आविष्कार आढळून येतात. या पंथाने संस्कृत भाषेऐवजी सर्वसामान्यांच्या भाषांचा अवलंब केला. त्यामुळे अशा प्रादेशिक भाषांच्या विकासासाठी या धार्मिक चळवळींचा हातभार लागला.

भक्ती चळवळ : भक्ती चळवळीचा उगम दक्षिण भारतात झाल्याचे मानण्यात येते. या भागात नायनार आणि अळवार या भक्ती चळवळी उदयास आल्या. नायनार हे शिवभक्त तर अळवार हे विष्णुभक्त होते. शिव आणि विष्णू एकच आहेत, असे मानून त्यांच्यामध्ये समन्वय करण्याचे प्रयत्नही झाले. अर्धा भाग विष्णूचा आणि अर्धा भाग शिवाचा दाखवून 'हरिहर' या स्वरूपातील मूर्तीही मोठ्या प्रमाणात निर्माण करण्यात आल्या. या भक्ती चळवळींमध्ये समाजाच्या सर्व स्तरांमधील लोक

सहभागी झाले होते. ईश्वरप्रेम, माणुसकी, भूतदया, करुणा इत्यादी मूल्यांची शिकवण त्यांनी दिली. दक्षिण भारतात रामानुज आणि इतर आचार्यांनी भक्ती चळवळीचा पाया भक्कम केला. ईश्वर सर्वांसाठी आहे, ईश्वर भेदभाव करत नाही, असे त्यांनी सांगितले. उत्तर भारतातही रामानुजांच्या शिकवणुकीचा मोठा प्रभाव पडला.

संत कबीर

उत्तर भारतात संत रामानंद यांनी भक्तीचे महत्त्व सांगितले. संत कबीर हे भक्ती चळवळीतील एक विख्यात संत होत. त्यांनी तीर्थक्षेत्रे, व्रते, मूर्तिपूजा यांना महत्त्व दिले नाही. सत्यालाच ईश्वर मानले. सर्व मानव एक आहेत, अशी शिकवण दिली. जातिभेद, पंथभेद, धर्मभेद मानले नाहीत. त्यांना हिंदू-मुस्लिमांचे ऐक्य साधायचे होते. त्यांनी हिंदू आणि मुस्लिम अशा दोन्ही धर्मातील कट्टर लोकांना कडक शब्दांत फटकारले.

बंगालमध्ये चैतन्य महाप्रभू यांनी कृष्णभक्तीचे महत्त्व सांगितले. त्यांच्या उपदेशामुळे लोक जातीची आणि पंथाची बंधने ओलांडून भक्ती चळवळीत सहभागी झाले. चैतन्य महाप्रभूंच्या प्रभावाने शंकरदेव यांनी आसाममध्ये कृष्णभक्तीचा प्रसार केला. गुजरातमध्ये संत नरसी मेहता हे प्रसिद्ध वैष्णव संत होऊन गेले. ते निस्सीम कृष्णभक्त होते. त्यांनी समतेचा संदेश दिला. त्यांना गुजराती भाषेचे आद्य कवी मानतात.

संत मीराबाईंनी कृष्णभक्तीचा महिमा सांगितला. त्या मेवाडच्या राजघराण्यातील होत्या. राजघराण्यातील सुखांचा त्याग करून त्या कृष्णभक्तीत तल्लीन झाल्या. राजस्थानी व गुजराती भाषांमध्ये त्यांनी

स्वाध्याय कराव करा.

सराव

३. भरती-ओहोटी

सांगा पाहू !

पुढील छायाचित्रांचे निरीक्षण करा. प्रश्नांची उत्तरे सांगा व चर्चा करा.

आकृती ३.१ (अ)

- दिलेली दोन्ही छायाचित्रे एकाच ठिकाणची आहेत, की वेगवेगळ्या ठिकाणची आहेत?
- दोन्ही छायाचित्रांमधील पाण्याबद्दलचे तुमचे निरीक्षण नोंदवा.
- अशा प्रकारच्या नैसर्गिक घटनेला काय म्हणतात?

भौगोलिक स्पष्टीकरण

वरील दोन्ही छायाचित्रे एकाच ठिकाणाहून घेतलेली आहेत. समुद्रकिनारी काही काळ राहिल्यास तुम्हांला समुद्राचे पाणी कधी किनाऱ्याच्या खूप जवळ आल्याचे (आकृती ३.१ (अ)), तर काही वेळेस किनाऱ्यापासून आत-दूरपर्यंत गेल्याचे (आकृती ३.१ (ब)) दिसते. सागरजलाच्या या हालचालींना आपण भरती-ओहोटी म्हणून ओळखतो. काही अपवाद वगळता, जगभरातील सर्वच समुद्रकिनार्यांवर अशा प्रकारे भरती-ओहोटी येत असते. भरती-ओहोटी या नैसर्गिक घटना असून, त्यामागचे शास्त्र आपण समजून घेऊया.

भरती-ओहोटी ही सागरजलाची दररोज आणि नियमितपणे होणारी हालचाल आहे. सागरातील पाण्याच्या पातळीत ठरावीक कालावधीने बदल होत असतो. दर १२ तास २५ मिनिटांनी भरती-ओहोटीचे एक चक्र पूर्ण होते.

पृथ्वीवरील जलावरणामध्ये सातत्याने घडणारी ही घटना वरवर पाहता सहज व स्वाभाविक वाटते; परंतु

आकृती ३.१ (ब)

याचा थेट संबंध सूर्य, चंद्र व पृथ्वी यांचे गुरुत्वाकर्षण बल व केंद्रोत्सारी बल यांच्याशी असतो.

करून पहा.

- ❖ तुमच्या वहीवर खडा किंवा खडू यासारखी वस्तू ठेवा व वही जोराने डावीकडून उजवीकडे हलवा.

आकृती ३.२ : वही जोराने हलवणारी मुलगी

- ❖ कडीच्या डब्यात पाणी घ्या. कडी हातात धरून डबा गरगर फिरवल्यास काय होते ते पहा.
- ❖ मिक्सरच्या भांड्यात पाणी घेऊन मिक्सर चालू करा. निरीक्षण करा. (पालकांचा सहभाग घ्या.)
- ❖ गोफण, पंखा फिरतानाचेही निरीक्षण करा.

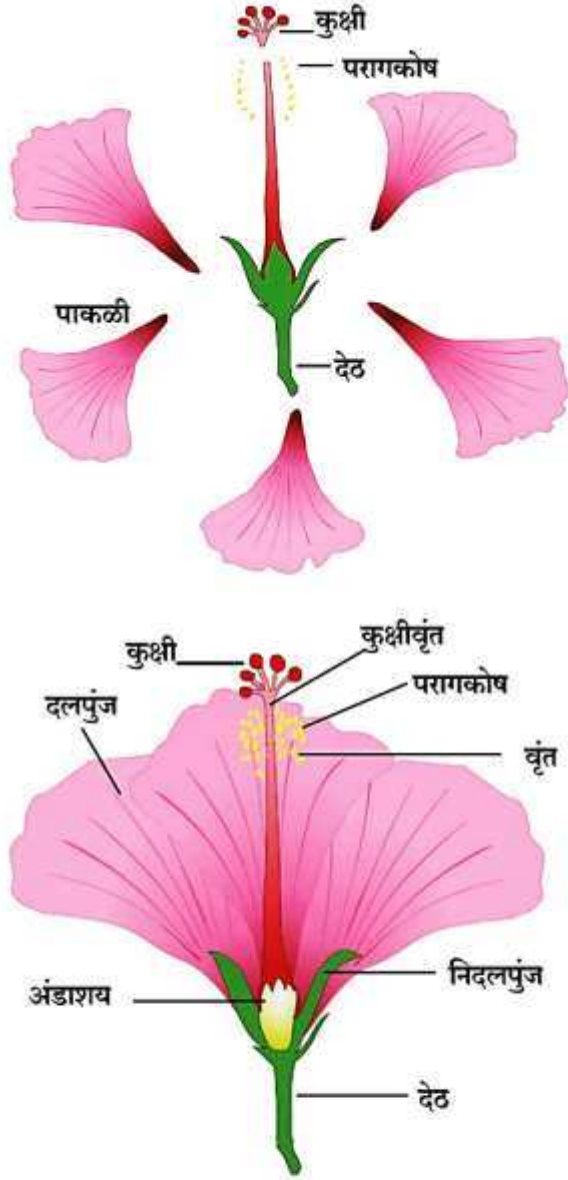
पाठ वाचा व समजून घ्या.

फूल (Flower)

करून पहा.

1. जास्वंदीचे पूर्ण उमललेले फूल घेऊन त्याचे निरीक्षण करा.

2.10 जास्वंदीच्या फुलाचा उभा छेद

2. वनस्पती : रचना व कार्ये

फुलाला लांब किंवा आखूड देठ (Pedicel) असतो. देठाचे एक टोक खोडाला जोडलेले असते. फूल ज्या ठिकाणी देठाला येते, तो भाग सामान्यतः पसरट व फुगीर असतो. त्याला पुष्पाधार (Receptacle) असे म्हणतात. फुलाच्या पाकळ्या आणि इतर भाग या पुष्पाधारावर असतात.

निदलपुंज (Calyx) : कळी अवस्थेत पाकळ्या हिरव्या रंगाच्या पानासारख्या भागाने झाकलेल्या असतात. हे आवरण म्हणजे निदलपुंज होय.

दलपुंज (Corolla) : दलपुंज पाकळ्यांनी (Petals) बनलेला असतो. वेगवेगळ्या फुलांचे दलपुंज जसे गुलाब, मोगरा, शेवंती, जास्वंद, तगर, कण्हेर या फुलांच्या दलपुंजांचे आकार, गंध व रंग यांचे निरीक्षण करा.

पुमंग (Androecium) : फुलाचा हा पुल्लिंगी भाग असून तो पुंकेसराचा (Stamen) बनलेला असतो. त्यात परागकोष व वृंत असतात.

जायांग (Gynoecium) : फुलाचा हा स्त्रीलिंगी भाग असून तो स्त्रीकेसराचा (Carpel) बनलेला असतो त्यात कुक्षी, कुक्षीवृंत व अंडाशय असते.

2. एक चांगले ब्लेड घ्या आणि फुलाच्या कुक्षीपासून (Stigma) देठापर्यंत उभा छेद घ्या. या दोन भागांपैकी प्रत्येक भागामध्ये सारखीच रचना तुम्हांला दिसेल.

परागकोष पक्व झाल्यावर फुटतो आणि त्यातील परागकण हे कुक्षीवर जाऊन पडतात. या क्रियेला परागीभवन (Pollination) असे म्हणतात. या परागीभवनापासून पुढे अंडाशयातील बीजांडांचे फलन होऊन त्याचे रूपांतर बीमध्ये होते, तर अंडाशयाचे रूपांतर फळात होते.

जरा डोके चालवा.

फुलांवर भिरभिरणाऱ्या फुलपाखरांचा वनस्पतींना कोणता उपयोग होतो?

विविध फुलांचे निरीक्षण करा व खालीलप्रमाणे तक्ता तयार करा.

फुलाचे नाव	निदल संख्या	निदल जोडलेली किंवा स्वतंत्र	दल संख्या	दले जोडलेली किंवा स्वतंत्र	पुमंग व जायांग यांचे स्वरूप

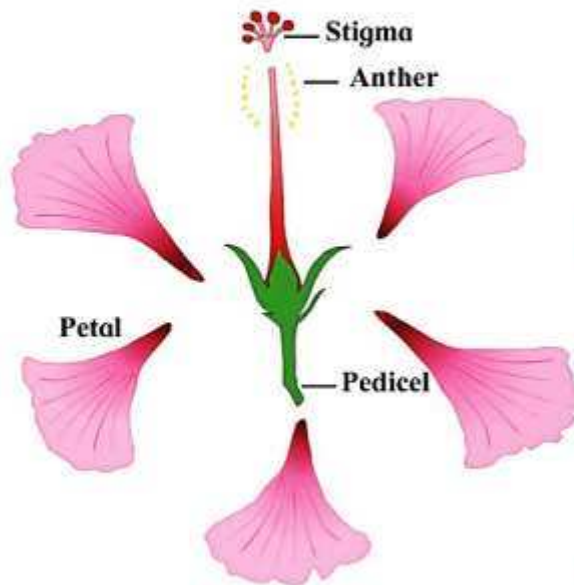

Try this.

Read and understand.

1. Carefully observe a fully opened hibiscus flower.

Flower

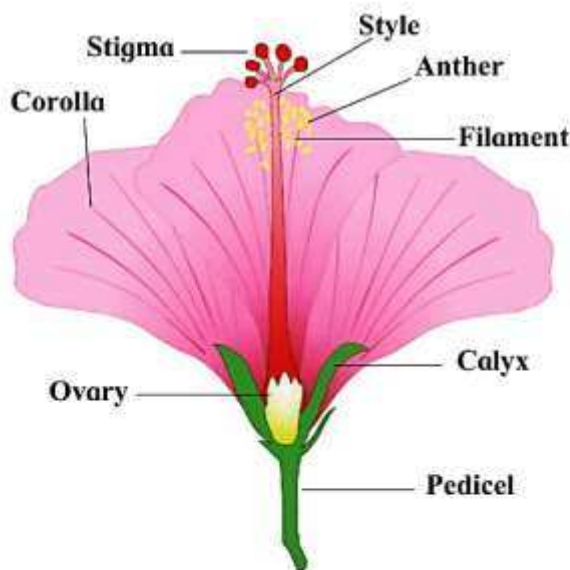
Flowers may have a long or a short stalk called pedicel. One end of the pedicel is attached to the stem. The other end of the pedicel is expanded and swollen. It is called the receptacle. Petals and other parts of the flower are supported on the receptacle. Calyx, corolla, androecium, gynoecium are different parts of a flower.

Calyx : In the bud condition the petals are covered by leaf-like parts called sepals which are green in colour. They form the calyx.

Corolla : This is made up of colourful parts called petals. Observe the shape, colour and smell of the corolla of various flowers like the rose, chrysanthemum, hibiscus, *mogara*, *kanher*, *tagar*, etc.

Androecium : This is the male reproductive part of the flower. It consists of stamens. Each stamen is made up of anther and filament.

Gynoecium : This is the female reproductive part of the flower. This is made up of carpels. A carpel consists of stigma, style and ovary.

2.10 Vertical section of a hibiscus flower

2. Take a vertical section of a hibiscus flower with the help of a sharp blade, by cutting the flower vertically from stigma to pedicel. Both sections of the flower will be seen to have the same structure.

After maturity, anthers burst and the pollen grains which are released fall on the stigma. This process is called pollination. Due to pollination, ovules (egg cells) in the ovary get fertilized. Fertilized ovules form the seeds and the ovary develops into a fruit.

Use your brain power!

Of what use to a plant are the insects flitting about around its flowers?

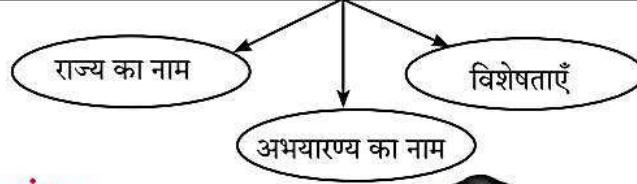
Observe the various flowers and complete following chart.

Name of flower	Number of Sepals	Sepals – free/united	Number of petals	Petals free/united	Form of androecium and gynaecium

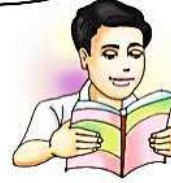
अध्ययन कौशल

अपने और किसी पड़ोसी राज्य के राष्ट्रीय अभियारणों की शासकीय वीडियो क्लिप्स, फिल्मस आदि देखकर वर्गीकरण करो एवं टिप्पणी बनाओ :

विचार मंथन

॥ वृक्षवल्ली आम्हां सोयरे वनचरे ॥

वाचन जगत से

स्वामी विवेकानंद का कोई भाषण पढ़ो और प्रमुख वाक्य बताओ ।

सदैव ध्यान में रखो

संगठन में ही शक्ति है, इसे जीवन में उतारो ।

१. घटना के अनुसार क्रम लगाकर लिखो :

- (क) चिंकी ने भी दो बेटों का उपहार दिया ।
- (ख) एक साथ उड़ने को रहेंगे तैयार ।
- (ग) टीनू-मीनू, चुसकू-मुसकू खेलने लगे ।
- (घ) घर के आँगन में बरगद का पेड़ था ।

२. एक-दो वाक्यों में उत्तर लिखो :

- (च) चिड़िया कहाँ रहती थी ?
- (छ) बहेलिया कब ठगा-सा रह गया ?
- (ज) दादी माँ सुबह उठकर क्या करतीं ?
- (झ) चुसकू-मुसकू ने किससे जाल काटा ?

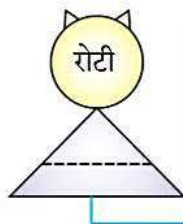
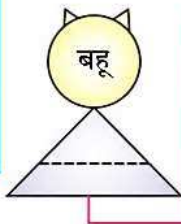
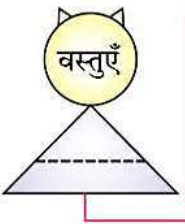
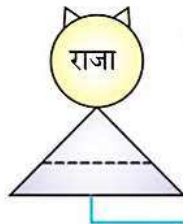
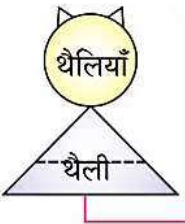

भाषा की ओर

निम्नलिखित शब्दों के वचन बदलकर वाक्य में प्रयोग करके लिखो :

पॉलीथिन की थैली का प्रयोग नहीं करना चाहिए ।

माझा ऑनलाईन अभ्यास

स्वयंमूल्यमापन चाचणी पहा खालील लिंकवर..

पहिली	दुसरी	तिसरी	चौथी	पाचवी	सहावी	सातवी
क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा

माझा ऑनलाईन अभ्यास – प्रत्येक घटकाच्या टेस्ट सोडवा खालील लिंकवरून

सातवी मराठी	सातवी गणित	सेमी गणित	सातवी इंग्रजी	सातवी इतिहास
क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा
सातवी भूगोल	सातवी विज्ञान	सेमी विज्ञान	सातवी हिंदी	
क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	

दररोजच्या माझा अभ्यास pdf तुम्हाला खालील लिंकवर मिळतील.

पहिली	दुसरी	तिसरी	चौथी	पाचवी	सहावी	सातवी
क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा

इतर इयत्तांच्या ऑनलाईन टेस्ट सोडवा खालील लिंकवरून...

पहिली	दुसरी	तिसरी	चौथी	पाचवी	सहावी	सातवी
क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा

MiniShala शैक्षणिक ॲप्स खालील लिंकवरून डाऊनलोड करा.

पहिली	दुसरी	तिसरी	चौथी	पाचवी	सहावी	सातवी
		आठवी	नववी	दहावी		

गुरुमाऊली शैक्षणिक ॲप्स - [Click Here](#)

निर्मिती - श्री.प्रविण डाकरे, श्री.जयदिप डाकरे

वेब स्रोत- 'ई-बालभारती'

सौजन्य- जिल्हा परिषद कोल्हापूर

<https://www.gurumauli.in>